РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА ТРАДИЦИЈУ, СТАНДАРД И ВЕТЕРАНЕ

ИЗВЕШТАЈ

о активностима Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству одбране и Војсци Србије у 2014. години

На предлог Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије, као носиоца функције културе и традиције у Министарству одбране и Војсци Србије израђено је Наређење министра одбране за формирање Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству одбране и Војсци Србије (Наређење министра одбране, инт. бр. 700-39 од 07.10.2013. године). Наведеним Наређењем, за руководиоца ове Радне групе одређен је државни секретар Министарства одбране, господин Зоран Ђорђевић.

У 2014. години Радна група одржала је десет састанака на којима су осим руководиоца и чланова, повремено учествовали и представници Председништва Републике Србије и Министарства културе и информисања Републике Србије.

Током наведених састанака Радна група усвојила је План активности обележавања стогодишњице Првог светског рата у 2014. години који је био саставни део Наређења министра одбране за обележавање стогодишњице Првог светског рата у 2014. години (инт. бр. 66-119 од 11.03.2014. године). Наведеним Наређењем дефинисано је 45 активности за обележавање јубилеја у 2014. години на нивоу Министарства одбране и Војске Србије, које су реализоване у складу са истим.

У складу са наведеним Наређењем и закључцима са састанака Радне групе План активности обележавања стогодишњице Првог светског рата Министарства одбране и Војске Србије у 2014. години достављен је 18. марта 2014. године надлежној Управи за односе са јавношћу МО ради објављивања на званичној интернет страници Министарства одбране Републике Србије у рубрици „Традиција и ветерани“.

Сходно томе, на месечном нивоу Управи за односе са јавношћу достављани су изводи из предметног Плана, ради објављивања у магазину „Одбрана“.

Од планираних 45 активности успешно је реализовано 43, а нису реализоване 2 и то:

- учешће представника Института за стратегијска истраживања Сектора за политику одбране на научном скупу о стогодишњици Првог светског рата у Сарајеву – званичан став Председништва је био да држава не учествује на церемонијама које су поводом стогодишњице рата уприличене у Сарајеву у организацији БиХ због става и односа који је у наведеним питањима заузет у погледу учешћа Србије у рату;
- посета академијама земаља савезника током Првог светског рата – одустало се због финансијских трошкова, нерентабилности и немогућности одсуствовања кадета са наставе.

Осим тога, дописом Министарства културе и информисања, број: 119-01-308/2013-05 од 29.10.2013. године Министарству одбране достављен је позив за састанак Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству културе и информисања

и уједно молба да се делегира представник који би редовно учествовао у раду наведене Радне групе, која би се сваког четвртка састајала у Архиву Србије.

Сходно наведеном, као представници Министарства одбране за учешће у наведеној Радној групи делегирана су два представника, референти за културу и традицију из Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране. У Радној групи поред представника Министарства културе и информисања и Министарства одбране, учествовали су и представници Министарства спољних послова, Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, као и представници централних институција културе у Републици Србији са циљем да се направи обједињени предлог активности који ће усвојити Влада Републике Србије.

Делегирани представници Министарства одбране учествовали су на девет састанака предметне Радне групе. Након сваког од састанака Кабинет министра одбране извештаван је редовним путем у форми извештаја.

Влада Републике Србије, Закључком 05 Број: 401-5917/2014 од 19.06.2014. године у складу са Програмом активности обележавања јубилеја Великог рата на државном нивоу израђеним током рада Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата Министарства културе и информисања, а на основу предлога ресорних министарстава међу којима и Министарства одбране Републике Србије усвојила је Акт о распореду средстава за обележавање сто година од Првог светског рата у 2014. години, којим је предвиђено да се Министарству одбране определе финансијска средства у укупном износу од 70.995.500 динара**.** Предметни план садржао је укупно 21 активност Министарства одбране и Војске Србије.

Наведена средства опредељена су, по категоријама, у складу са закључцима са одржаних састанака Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству одбране и Војсци Србије и сарадњом по предметном питању са Министарством културе и информисања Републике Србије.

Од укупно 21 активности успешно је реализовано 15, од реализације једне се одустало (посета академијама земаља савезника током Првог светског рата – одустало се због финансијских трошкова, нерентабилности и немогућности одсуствовања кадета са наставе), а у току је реализација преосталих 5 које ће се привести крају током наредних година обележавања јубилеја Великог рата и то:

- потписивање Меморандума о сарадњи Краљевског војног и музеја војне историје Белгије и Војног музеја Београд по питању организовања заједничких активности поводом јубилеја Великог рата и позајмице музејских предмета за уређење витрине у белгијском музеју посвећене Српској војсци у овом рату;
- концерти УА МО „Станислав Бинички“ у Р. Француској;
- отварање брода музеја „Бодрог“ – финансијска средства за наведену активност нису утрошена јер истој претходи решавање имовинско-правног питања културног добра „Бодрог“ и повраћај истог у државно власништво у складу са законским и подзаконским прописима који дефинишу ову област;
- документарни филм „Седморица са Дрине (Петорица са Цера)“;
- израда симбола, у форми значке, поводом обележавања стогодишњице Првог светског рата (у складу са достављеним предлогом значке и лога) – у току је процедура спровођења тендера за набавку и испоруку.

Осим нереализованих активности, иако су неке од активности успешно реализоване, треба имати у виду да за њих услед кратких рокова и немогућности утрошка финансијских средстава нису коришћена средства опредељена Актом Владе Републике Србије о распореду средстава за обележавање сто година од Првог светског рата у 2014. години, од

опредељених 70.995.500 динара утрошено је 22.124.457 динара, а преостало је 48.871.043 динара, што представља додатну уштеду буџету Републике Србије.

У низу реализованих активности свакако би требало истаћи следеће: војну параду „Корак победника“ уприличену поводом обележавања стогодишњице Првог светског рата и 70 -годишњице ослобођења Београда у Другом светском рату; учешће припадника Гарде Војске Србије на Свечаном дефилеу уприличеном поводом јубилеја Великог рата и Дана државности у Паризу; централну изложбену поставку поводом обележавања јубилеја Великог рата „Србија 1914“ коју су у Историјском музеју Србије поставили Војни музеј и Историјски музеј Србије; изложбу „Србија у Великом рату“ - заједнички пројекат Сектора за политику одбране, Сектора за људске ресурсе, Управе за односе са јавношћу, Историјског архива у Пожаревцу и Програмског архива Радио-телевизије Србије; документарни филм и серијал „Србија у Великом рату“, рађен у копродукцији Војнофилмског центра „Застава филм“ и Радио-телевизије Србије; командантско путовање са историјским часом: „Ток Церске битке“; командантско путовање са историјским часом „Ток Колубарске битке“ и уметничко-сценски приказ Колубарске битке у сарадњи са Сектором за борачко-инвалидску заштиту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије.

Актуелна тема састанака Радне групе Министарства одбране, која се и даље разматра, у току 2014. године био је и повраћај речног монитора „Бодрог“ у државно власништво, који је утврђен за културно добро Републике Србије по решењу Музеја науке и технике – Београд, број 234/1 од 2006. године. Циљ је да се брод рестаурира и изложи, на за то одговарајућем месту, као музејски експонат Војног музеја Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије и стави у функцију обележавања стогодишњице Првог светског рата, током све четири године обележавања јубилеја од 2014. године до 2018. године. Брод је од стратешког значаја за Србију, јер је круцијални доказ о томе како је започео Први светски рат. Први хици у Првом светском рату испаљени су са јединица Дунавске флоте, само неколико дана након објаве рата, када је гађан Београд и то са три бојна брода: Бодрог, Темеш и Самош. Културно добро „Бодрог“ се тренутно налази у приватном власништву као део флоте предузећа „Дунав група агрегати“ из Новог Сада, чији је власник Душан Боровица и користи се као *пристан* (врста дока-пристаништа за прелазак на други пловни објекат) за друге бродове из овог предузећа па самим тим често мења своју локацију. Према последњим информацијама којима располаже Управа за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије културно добро налази се на реци Дунав у близини Панчевачког моста.

Сходно томе, а имајући у виду да је Решењем Министарства културе и информисања Републике Србије, Број: 633-00-23/2014-02 од 30.01.2014. године, Министарство одбране одређено за новог стараоца за спровођење мера заштите културног добра, речног ратног монитора „Бодрог“, представници Министарства одбране и Војске Србије обавили су разговоре са представницима предузећа „Дунав група агрегати“ у чијем се власништву монитор тренутно налази, на којима је закључено да предузеће ради у интересу државе и да нема ништа против да се „Бодрог“ као културно добро од општег значаја уступи држави односно Министарству одбране на даље старање. Међутим, имајући у виду да би предавањем истог предузеће било на знатном губитку у погледу обављања послова, представници предузећа заузели су став да се културно добро може предати уз адекватну новчану надокнаду најмање у висини ликвидационе вредности брода која износи 2.250.000 динара или у замену за средство једнаке или сличне вредности које би предузеће могло да користи у даљем раду уместо речног монитора „Бодрог“.

У складу са наведеним, а имајући у виду да Војска Србије нема на употреби средства која би по критеријумима предузећа могла да се дају у замену за предметно добро, закључено је да Министарство одбране и Војска Србије покрену процедуру и да се ребалансом

буџета Републике Србије планирају новчана средства за откуп културног добра „Бодрог“ у висини ликвидационе цене брода.

Тренутно је у току спровођење неопходне процедуре за повраћај предметног добра у државно власништво – израђен је Предлог Закључка за овлашћење Министарства одбране Републике Србије да, у име Владе Републике Србије, закључи уговор о купопродаји предметног културног добра и у складу са Директивом о начину припреме материјала и аката из надлежности Министарства одбране (акт Секретаријата МО, инт. бр. 380-1 од 11.02.2011. године) достављен Секретаријату Министарства одбране на потпис министру и пуштен у даљу процедуру у складу са Пословником Владе.

Актима Кабинета министра одбране, у току 2014. године достављено је 420 телеграма амбасада градова Европе и света по питању обележавања стогодишњице Првог светског рата. Управа за традицију, стандард и ветеране проучила је наведене телеграме и израдила 19 информација по предметном питању, које су петнаестодневно достављане руководиоцу и члановима Радне групе за обележавање стогодишњице Првог светског рата у Министарству одбране и Војсци Србије, ради упознавања.

Осим тога, на основу закључака са осмог састанка Радне групе (наш акт, инт. бр. 66-177 од 07.04.2014. године), да Сектор за људске ресурсе у координацији са организационим јединицама Министарства одбране и Војске Србије до септембра 2014. године изради План активности обележавања јубилеја Министарства одбране и Војске Србије за наредне четири године од 2015-2018 Управа за традицију, стандард и ветеране је актом, инт. бр. 66-462 од 27.06.2014. године, упућеном организационим јединицама МО и ВС тражила да у складу са надлежностима, уколико имају, најкасније до 01. септембра 2014. године, у писаном и електронском облику, доставе предлоге активности обележавања стогодишњице Првог светског рата за 2015, 2016, 2017 и 2018. годину према обрасцу који је том приликом достављен у прилогу.

На основу добијених предлога Управа за традицију, стандард и ветеране израдила је Предлог плана активности обележавања стогодишњице Првог светског рата Министарства одбране и Војске Србије у периоду од 2015-2018. године и исти актом, инт. бр. 66-815 од 14.11.2014. године, упутила на став и мишљење организационим јединицама МО и ВС. Наведени Предлог плана укупно садржи 168 активности и то: 61 активност у 2015. години, 43 активности у 2016. години, 30 активности у 2017. години и 34 активности у 2018. години.

На једанаестом састанку Радне групе одржаном 12.01.2015. године Предлог плана је разматран и усвојен као радни, а по усвајању буџета и доношења Решења о финансирању Министарства одбране за 2015. годину приступиће се изради Наређења министра одбране чији ће саставни део бити План предметних активности за 2015. годину, који ће након усвајања бити достављен на реализацију.

МП